

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobkyně: XXX
proti
žalované: Univerzita Karlova
IČ: 00216208
sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované,

takto:

- I. Žaloba, jíž se žalobkyně domáhala toho, aby soud faktický zásah žalované ve formě znemožnění přístupu ke vzdělání prostřednictvím poznámky zapsané v informačním systému, prohlásil za nezákonný, se zamítá.
- II. Žaloba, jíž se žalobkyně domáhala toho, aby soud žalované nařídil odstranit a zdržet se opakování zásahu, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně napadla postup žalované, kterou označila tak, jak je v označení účastníků tohoto rozsudku, a domáhala se toho, aby soud faktický zásah žalované ve formě znemožnění přístupu ke vzdělání prostřednictvím poznámky zapsané v informačním systému, prohlásil za nezákonný (návrh výroku I.). Dále se domáhala toho, aby soud žalované nařídil odstranit a zdržet se opakování zásahu (návrh výroku II.). Z obsahu žaloby plyne, že zásah žalobkyně popisuje tak, že je studentkou magisterského prezenčního studia, obor právo a právní věda na právnické fakultě, zásah spatřuje v zápisu poznámky do IS (Interní studijní informační systém žalované), který žalobkyně považuje za nesprávný. Z přiloženého screenu obrazovky, které žalobkyně přiložila k žalobě, je patrné, že při přihlašování na termíny zkoušek právnické fakulty byla na obrazovce poznámka: „Byla překročena maximální délka vašeho studia (3. 3. 2024), není již možný zápis ani škrtnání z termínů“, a „Studijní stav: řízení o ukončení studia“. Žalobkyně tvrdí, že nemá žádný jiný další právní prostředek, jak se jednání či faktickému postupu žalované bránit.

[2] K označení žalované soud uvádí, že respektuje to označení, které žalobkyně uvedla ve svém procesním úkonu ze dne 19. 1. 2025. V žalobě žalobkyně dále k označení žalované doplnila IČO 00216208, které patří žalované Univerzitě Karlově. V označení účastníka v žalobě však žalobkyně uvedla: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, a uvedla sídlo fakulty, nikoliv univerzity. Ve svém procesním úkonu ze dne 19. 1. 2025 výslovně uvedla, že žalovanou je Univerzita Karlova s IČO 00216208, se sídlem v Praze 1, Ovocný trh 560/5. Podle názoru soudu žalobkyně výslovně za žalovanou označila Univerzitu Karlovu, s níž soud nadále jedná jako s žalovanou, přičemž nejasnost v označení žalované, kterou žalobkyně provedla v žalobě, odstranila svým dalším podáním ze dne 19. 1. 2025. Soud tak respektuje to označení žalované, které výslovně provedla žalobkyně.

[3] Žalobkyně je přesvědčena, že chybné posouzení maximální doby studia ze strany žalované působí znevýhodnění až diskriminaci nejen samotné žalobkyni, nýbrž i ostatním studentům. V souvislosti s pojmem „nezákonného zásahu“ žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, kde jsou popsány kumulativní podmínky požadované pro vyhodnocení zásahu jako nezákonného.

[4] Žalobkyně namítá, že předmětný zásah trpěl zjevnou absencí zákonného zmocnění. Dle žalobkyně zákon o vysokých školách ani vnitřní předpisy žalované neobsahují možnost provést takovýto zásah. V důsledku toho je postup žalované v rozporu se zásadou legality, žalobkyně vyzdvihuje zejména fakt, že v důsledku předmětného zásahu bylo omezeno její základní právo na přístup k vysokoškolskému vzdělání. Na základě výše uvedených důvodů byl, dle názoru žalobkyně, předmětný zásah nezákonný. Žalobkyně dává svoji námitku do kontextu judikatury Nejvyššího správního soudu. Odkazuje proto na jeho rozsudek ze dne 3. 6. 2004, č. j. 2 Afs 17/2003-54. Žalobkyně namítá, že existuje-li ochrana před výše uvedenými typy zásahů výslovně upravenými zákonem, tím spíše musí být k dispozici ochrana před zásahy, které nemají zákonný základ. Žalobkyně k tomuto dodává, že osoby, proti nimž tyto zákonem neupravené zásahy směřují, povětšinou nebudou odborníky na problematiku správního práva.

[5] Ač bylo žalobkyní dne 18. 1. 2024 požádáno o přerušení studia (o němž bylo rozhodnuto děkanem fakulty dne 22. 5. 2024), tvrdí, že si nemohla v rozhodné době zapisovat státní závěrečné zkoušky v SIS (ani jiné zkoušky), jelikož kvůli zobrazující se poznámce nemohla zapisovat ani škrtnat příslušné termíny zkoušek.

[6] Z důvodu nejednoznačnosti označení žalované v původní žalobě, byla žaloba zaslána k vyjádření jak Univerzitě Karlově, tak Právnické fakultě této univerzity. Univerzita Karlova ve svém vyjádření navrhla žalobu odmítnout, případně zamítnout, z důvodu možnosti domáhat se svého práva jiným způsobem. Nesouhlasí s tím, že žalobkyně nemá žádný jiný právní prostředek obrany. Žalobkyně podala žádost o přerušení studia, které děkan právnické fakulty vyhověl svým rozhodnutím ze dne 22. 5. 2024, čj. UKPF/302487/2024, kdy výrokem I. přerušil studium na období od právní moci rozhodnutí do 4. 5. 2024 z důvodu péče o osobu závislou, výrokem II. žalobkyni stanovil termín opětovného zápisu do studia od 5. 5. 2025 do 15. 5. 2025 a výrokem III. stanovil žalobkyni termín pro vykonání 3. a 4. části státní závěrečné zkoušky na období od 5. 5. 2025 do 30. 9. 2025. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím rektorky ze dne 30. 8. 2024, čj. UKRUK/387945/2024-5, rozhodnutí nabylo právní moci dne 13. 9. 2024. Proti těmto rozhodnutím se žalobkyně mohla bránit žalobou, což neučinila. Tvrzení žalované Univerzity Karlovy odpovídají předloženému správnímu spisu.

[7] Dále se k žalobě vyjádřila Právnická fakulta, Univerzita Karlova, která poukázala na možnost zápisu do systému podle ust. § 57 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o vysokých školách“), možnost zápisu maximální doby studia podle platného Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy, a dále poukázala na aktuální stav studia žalobkyně, který odpovídá vyjádření žalované Univerzity Karlovy.

[8] K vyjádřením podala žalobkyně repliku, kde výslovně jako žalovanou označuje Univerzitu Karlovu, argumentaci považuje za účelovou, a setrvává na své věcné argumentaci proti postupu žalované.

[9] Před samotným věcným přezkumem podané zásahové žaloby soud zkoumal, zda je žaloba přípustná v celém rozsahu, a dospěl k závěru, že tomu tak je, a že žalované faktické jednání může být zásahem. Podle názoru soudu nejde pouze o evidenci ve vnitřním systému vysoké školy, neboť tato poznámka brání studentovi přihlásit se na termín zkoušky. Tím tato poznámka nabývá právních účinků, které mohou mít vliv na průběh studia studenta, a které jej tak mohou v jeho právu na vzdělání zasáhnout.

[10] Možnost obrany zásahovou žalobou je poměrně značně limitována. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „s.ř.s.“), ve svém ust. § 85 uvádí, že: „Žaloba je nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.“ Žalovaná univerzita namítá, že faktickým postupem se žalobkyně může domoci toho, co je součástí žaloby, proto navrhovala žalobu odmítnout. S tím soud nesouhlasí – žalobkyně se sice může bránit jinými právními prostředky, jimiž může dosáhnout (jako v tomto případě) opětovné možnosti přihlásit se na zkoušku (nebo ji vykonat), žaloba je však koncipována tak, že v konkrétním čase jí v tom bránila právě poznámka v informačním systému. V dalším odůvodnění soud zdůvodňuje, proč podle

jeho názoru tato poznámka je faktickým úkonem, který splňuje judikatorní definici pro možnost podání zásahové žaloby.

[11] Podle ust. § 82 s.ř.s.: „Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“.

[12] Podle ust. § 83 s.ř.s.: „Žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.“.

[13] Z předloženého správního spisu vyplývá, že dne 10.6.2024 děkan fakulty rozhodl svým rozhodnutím č.j. 236813/2024-4 o zrušení rozhodnutí ze dne 18.3.2024, č.j. UKPF/145759/2024, kterým bylo žalobkyni studium ukončeno. Dané rozhodnutí nabylo právní moci dne 13. 7. 2024. Studium žalobkyně ještě nebylo přerušeno, jelikož rozhodnutí o přerušení ještě nenabylo právní moci, to se stalo rozhodnutím rektorky, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2024.

[14] Ze screenu obrazovky z informačního systému, které předložila žalobkyně k žalobě, je patrné, že dne 29. října 2024 byla v tomto informačním systému evidována předmětná poznámka o překročení maximální délky studia (3. 3. 2024), a kdy není možný zápis ani škrtání termínů.

[15] Podle názoru soudu tak minimálně ke dni podání žaloby (dne 29. 10. 2024) tento záznam v informačním systému evidován byl. Z jeho textu je patrné, že tento den nemohla žalobkyně ani zapsat žádný termín, ani jej škrtnat.

[16] Z popisu jednání ve věci studijního statutu žalobkyně vyplývá, že žalobkyně podala žádost o přerušení studia dne 18. 1. 2024, které děkan právnické fakulty vyhověl svým rozhodnutím ze dne 22. 5. 2024, č.j. UKPF/302487/2024, kdy výrokem I. přerušil studium na období od právní moci rozhodnutí do 4. 5. 2024 z důvodu péče o osobu závislou, výrokem II. žalobkyni stanovil termín opětovného zápisu do studia od 5. 5. 2025 do 15. 5. 2025 a výrokem III. stanovil žalobkyni termín pro vykonání 3. a 4. části státní závěrečné zkoušky na období od 5. 5. 2025 do 30. 9. 2025.

[17] Žalovaná univerzita namítá, že vyznačení poznámky o maximální době studia žalobkyni ve studiu nebrání, neboť tento záznam není zásahem ve smyslu ust. § 82 s.ř.s., když mu zároveň brání překážka tzv. subsidiarity právní obrany podle ust. § 85 s.ř.s.

[18] S tímto názorem žalované se soud neztotožňuje. Z textace poznámky je jednoznačně patrné, že žalobkyně dne 29. 10. 2024 nemohla provést zápis termínu zkoušky, o čemž svědčí screen obrazovky z informačního systému. Obecně je tak podle názoru soudu patrné, že tato skutečnost bránila zápisu zkoušky. Obecně tak není možné dospět k závěru, že by se nemohlo jednat o zásah. Jedná se o faktický stav ve studijním systému, který znemožňuje zápis termínu zkoušky na straně studenta. Podle názoru soudu

se tak o faktický zásah může jednat, neboť naplňuje všechny okolnosti zásahu podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65. Soud uvádí, že za takový zásah považuje nemožnost zápisu termínu zkoušky, nikoliv text poznámky v informačním systému a její obsah. Tuto poznámku tak posuzuje jako faktický úkon, který bránil žalobkyni v zápisu termínu zkoušky, přičemž žalobkyně se nadále domáhá toho, aby takový úkon byl nadále v informačním systému veden, a to z důvodu, že jí brání v pokračování ve studiu. Podle názoru soudu tato poznámka bránila žalobkyni v přihlášení se na zkoušku, tím jí bránila ve studiu, a jedná se tak o faktický úkon namířený vůči ní. Soud tak v tomto směru souhlasí s žalobkyní, že uvedení této poznámky je zásahem, tak jak jej vymezuje judikatura, a žaloba je tak přípustná.

[19] Soud nesouhlasí s názorem žalované, že žaloba je nepřípustná z důvodu subsidiarity jiného možného postupu obrany (což by vylučovalo z věcného posouzení žalobu podle ust. § 85 s.ř.s.). Pokud soud vyjde z toho, že v informačním systému se evidují mj. i poznámky o maximální délce studia ve smyslu ust. § 57 odst. 3 zákona o vysokých školách, pak tato poznámka (evidence) žalobkyni bránila v tom, aby se přihlásila na zkoušku. Žalobkyně se sice může domáhat jinými prostředky dalšího studia, což mj. v daném případě i učinila (žádostí o přerušení studia, kdy děkan fakulty stanovil opětovný zápis do studia a určil vykonání zkoušky), ale to neřeší to, že poznámka zapsaná v informačním systému jí znemožňuje v danou chvíli se na zkoušku přihlásit. Ač tedy došlo obsahově k tomu, čeho se žalobkyně domáhala zásahovou žalobou, čímž jí byl přístup ke vzdělání umožněn (fakulta rozhodla tak, že obsah poznámky postrádá smyslu, resp. se změnil v tom smyslu, že žalobkyni byl stanoven mj. nový termín zkoušky), v obecné rovině podle názoru soud žaloba přípustná je.

[20] Dále při posouzení zákonnosti takového postupu soud uvádí následující. Obecně podle názoru soudu není pravdivé tvrzení žalobkyně, že pro vyznačení poznámky chybí zákonné zmocnění. Soud stejně jako právnická fakulta odkazuje na ust. § 57 odst. 3 zákona o vysokých školách, který umožňuje evidenci mj. výsledky studijní úspěšnosti, ale i jiné skutečnosti, neboť výčet uvedený v tomto ustanovení je příkladný. Obecně tak skutečnost, která v tomto systému evidována byla (jíž byla poznámka o ukončení studia) je skutečností, která se studiem souvisí a může tak být součástí evidence.

[21] Po tomto zjištění soud zkoumal, zda tato poznámka odpovídala shora uvedenému průběhu žádostí žalobkyně o přerušení studia a rozhodnutí děkana o této žádosti ve smyslu jejího faktického působení na průběh studia žalobkyně.

[22] Tak tomu podle názoru soudu fakticky a obsahově bylo. Ke dni 29. 10. 2024 (datu screenu obrazovky) žalobkyně nemohla učinit zápis termínu zkoušky, neboť rozhodnutím děkana fakulty neměla přerušené studium (přerušeno bylo omezeno termínem 4. 5. 2024), nicméně žalobkyně nemohla zápis zkoušky provést, neboť k opětovnému zápisu do studia došlo rozhodnutím děkana až ke dni 5. 5. 2025. Ke dni 29. 10. 2024 tak žalobkyně nemohla zápis termínu zkoušky provést. Pokud v tomto smyslu tomu tak odpovídal nastavený informační systém, odpovídal shora uvedené skutečnosti, a k žádné nezákonnosti nedošlo v tom smyslu, jak soud chápe vymezený zásah shora (kdy poznámka brání zápisu termínu zkoušky).

[23] Je pravda, že uvedená poznámka v informačním systému shora uvedenému popisu průběhu studia žalobkyně neodpovídá věcně (poznámka hovoří výslovně o překročení maximální doby studia ke dni 3. 3. 2024, což v době screenu obrazovky dne 29. 10. 2024 neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu a nedostatečně reflektuje následně zrušené rozhodnutí děkana o překročení maximální době studia, k němuž došlo rozhodnutím děkana ze dne 10. 6. 2024, č.j. 236813/2024-4). Nicméně, s ohledem na fakticitu povahy tohoto záznamu má soud za to, že tato okolnost nemá za následek nezákonnost této poznámky, když obsah poznámky (resp. právní následky této poznámky) v této době odpovídal skutečnosti.

[24] Podle názoru soudu je tak nutné uzavřít, že v době podání žaloby dne 29. 10. 2024 žalobkyně nemohla provést zápis termínu zkoušky do informačního systému, což v té době odpovídalo skutkovému stavu, byť z jiných důvodů, než které tato poznámka uváděla. Fakticky však nemožnost zápisu termínu zkoušky odpovídala shora uvedeným rozhodnutím děkana fakulty. Podle názoru soudu tak k žádné faktické nezákonnosti postupu žalované nedošlo.

[25] S ohledem na shora uvedené soud uvádí, že zásah provedla žalovaná, jak byla označena žalobkyní (tedy Univerzita Karlova), a jak žalobkyně tvrdila (tedy že informační systém je systém koncipovaný na centrální úrovni univerzity). Vzhledem k tomu, že žalobkyně žalovala vyznačení této poznámky v tomto systému, lze podle názoru soudu vyjít z toho, že jde o systém spravovaný univerzitou, a že označení žalované odpovídá žalobním tvrzením, i tomu, kdo fakticky je odpovědný za provoz tohoto systému co do jeho provozu a funkčnosti.

[26] U té části žaloby, kde se žalobkyně domáhala prohlášení nezákonnosti provedeného zásahu spočívající ve vyznačení poznámky v informačním systému, který jí znemožňoval přihlásit se na termín zkoušky, tak soud dospěl k závěru, že k namítané nezákonnosti nedošlo a žalobu pod výrokem I. tohoto rozsudku zamítl.

[27] K části žaloby, kde se žalobkyně domáhá povinnosti odstranit a zdržet se opakování zásahu (návrh výroku II.) žaloby, má soud za to, že skutkový stav, který tu je v době vydání tohoto rozsudku se změnil a tento zásah již k dnešnímu dni netrvá.

[28] Za zásah soud považuje nemožnost přihlásit se na termín zkoušek, tedy nemožnost pokračování ve studiu na základě poznámky v informačním systému, jak bylo uvedeno shora u popisu zásahu. Zjištění, která plynou ze správního spisu, a která uváděla žalovaná a odpovídají správnímu spisu, však ke dni vydání tohoto rozsudku jsou taková, že v této době žalobkyně zkoušky vykonat může, neboť děkan fakulty rozhodl o opětovném zápisu do studia a určil termín konání zkoušky (bod 16 tohoto rozsudku). K dnešnímu dni tak neexistuje žádná překážka, která by žalobkyni vykonání zkoušky bránila, žalobkyně termín zkoušky má určen děkanem fakulty. Tím odpadá její povinnost se na termín zkoušky přihlásit, v čemž jí v době podání žaloby bránila poznámka v informačním systému. Fakticky tak k dnešnímu dni neexistuje žalobkyní tvrzená překážka, která by jí bránila ve studiu (nemožnost se přihlásit na termín zkoušky v informačním systému pro provedenou poznámku, neboť termín zkoušky pro žalobkyni určil děkan fakulty). Není tak namístě ukládat žalované povinnost, která nemá smysl, neboť žalobkyni k dnešnímu dni nebrání nic ve vykonání zkoušky a tím jejím přístupem ke vzdělání, a to bez ohledu na

to, co je uvedeno v informačním systému, který vede žalovaná. Proto soud i v této části zamítl, neboť zásah, jak jej spatřuje žalobkyně, již netrvá.

[29] Pro úplnost soud uvádí, že tvrzený zásah hodnotil tak, jak jej vymezila žalobkyně, a to i ve vztahu k označení žalované, tedy zda takový zásah mohla provést označená žalovaná (Univerzita Karlova). V této souvislosti je nutné uvést, že rozhodnutí o přerušení studia, opětovný zápis do studia a určení vykonání zkoušek provádí děkan fakulty, nikoliv univerzita. Soud vychází z takového označení žalované, které provedla žalobkyně a které v obecné rovině vyplývá z formulovaného zásahu (informační systém podle tvrzení žalobkyně vede univerzita, nikoliv fakulta). Proto podle názoru soudu žaloba vůči univerzitě přípustná je, neboť z žalobkyní předloženého výpisu z informačního systému je patrné, že tento systém spravuje univerzita na doméně is.cuni.cz. Vzhledem k tomu, že žalobkyně jiného žalovaného neoznačila, nemá soud důvod posuzovat, zda by pasivním subjektem mohl být i subjekt jiný. Žalována byla jako zásah poznámka v informačním systému, která podle žalobních tvrzení bránila v pokračování ve studiu, tento informační systém vede univerzita. Proto pasivní žalobní legitimace je podle názoru soudu v souladu s žalobními tvrzeními a vymezeným zásahem.

[30] Vzhledem k těmto důvodům má soud za to, že žaloba je nedůvodná a soud ji tak zamítl pod výrokem I. a II. tohoto rozsudku. O žalobě bylo rozhodnuto bez nařízení jednání za podmínek ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

[31] Rozhodnutí o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 a s.ř.s., kdy došlo k zamítnutí žaloby, kdy by k náhradě nákladů řízení měla mít právo ve věci úspěšná žalovaná. Z obsahu spisu neplyne, že by žalovaná jako vykonavatel veřejné správy musela vynaložit nějaké mimořádné náklady s touto činností, proto soud rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 31. července 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek
předseda senátu